

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
професор Григоренко К.В.

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра внутрішніх хвороб

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ
«ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ»

для студентів 2 курсу зі спеціальності
«Медицина»

ступінь вищої освіти **МАГІСТР**
галузь знань **22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**
спеціальність **222 МЕДИЦИНА**
освітньо-професійна програма **МЕДИЦИНА**

Одеса - 2022

Мова навчання: **українська**

Статус: **обов'язкова**

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри внутрішніх хвороб

Протокол № 1 від 10.02 2022 року.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Розробники	Контактний телефон, адреса	E-mail
Ковалевська Людмила Андріївна, д-р.мед.н., професор кафедри внутрішніх хвороб МГУ	+38(067) 4823371 Вул. Фонтанська дорога, 23/1	mgu.klinik@gmail.com
Врублевська Світлана Володимирівна, к.мед.н., доцент кафедри внутрішніх хвороб МГУ	+38(068)1975177 Вул. Фонтанська дорога, 23/1	mgu.klinik@gmail.com

Завідувачка кафедри внутрішніх хвороб

к.мед.н., доцент

Іванченко С.А.

Гарант освітньої програми

д.мед.н., професор

Єфременкова Л.Н.

Узгоджено

Начальник навчального відділу

Райчева Л.І.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика «Догляд за хворими»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	Характеристика
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Обов'язкова
Загальна кількість годин 180 год.	Спеціальність 222 МЕДИЦИНА	Термін навчання: 5 років 10 місяців
Кількість годин роботи у відділеннях – 140 год.	Ступінь вищої освіти магістр	Робота у відділеннях: терапевтичного профілю – 70 год., хірургічного профілю – 70 год.
Кількість годин самостійної роботи студента – 40 год.	Форма навчання: денна	Самостійна робота - 40 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: залік

Примітка: 1 кредит ECTS – 30 год.

ВСТУП

Робоча програма практики «Догляд за хворими» складена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 222«Медицина» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОНУ від 08.11.2021 р. № 1197, освітньо-професійної програми зі спеціальності «Медицина» і навчального плану. Ця програма є частиною освітньо-професійної програми підготовки лікаря-магістра в рамках професійної спеціалізації і розрахована на 180 годин (6 кредитів), з яких робота у відділеннях – 140 годин.

Проведення практики регламентується навчальним планом, програмою практики, діючими наказами Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України, Положенням про проведення виробничої практики Міжнародного гуманітарного університету.

Практика «Догляд за хворими» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми. Практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів ступеня вищої освіти - магістр у вищих навчальних закладах.

Практика «Догляд за хворими» проводиться на базах стаціонарів терапевтичного та хірургічного профілів закладів охорони здоров'я відповідно до вимог програми.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є функції молодшого медичного персоналу стаціонару.

Міждисциплінарні зв'язки базуються на вивченні студентами медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, гігієни та екології.

У результаті проходження практики «Догляд за хворими» здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- зміст догляду за хворими та пораненими та його ролі в структурі лікувальних заходів терапевтичного та хірургічного стаціонару,
- функціональні обов'язки молодшої медичної сестри в терапевтичному та хірургічному стаціонарі,
- принципи фахової субординації в системі лікар – медична сестра – молодший медичний персонал,
- вимоги та правила забезпечення лікувально-охоронного і санітарно-гігієнічного режиму хворих,
- правила заповнення медичної документації стаціонару,
- види поранень і особливості надання первинної медичної допомоги під час війни,
- види кровотеч та поранень грудної клітини та особливості надання первинної медичної допомоги,
- механізми впливу основних медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур на організм хворого,
- правила організації дієтичного харчування хворих,
- принципи проведення серцево-легеневої реанімації.

Вміти:

- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці внутрішніх хвороб.
- Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями терапевтичного профілю, виконувати необхідні медичні маніпуляції.
- Демонструвати вміння ведення медичної документації, облікової та звітної документації.
- Демонструвати на муляжі застосування найпростішої фізіотерапії.

— Демонструвати заповнення температурного листа.

1. Мета та завдання практики, компетентності, програмні результати навчання.

1.1. **Мета:** опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшого медичного персоналу на основі знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Завдання:

1.2.1 Засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування.

1.2.2. Набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в умовах стаціонару та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта, основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму.

1.2.3. Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворими та пораненими.

1.2.4. Навчитись планувати та проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи.

1.3. Компетентності:

У процесі реалізації програми дисципліни Практика «Догляд за хворими» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я зі спеціальності «Медицина», або у процесі навчання, що передбачає здійснення діагностичного пошуку і характеризується комплексністю та складністю умов та вимог.

Процес проходження практики «Догляд за хворими» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання і розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії та праці в команді.

ЗК10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці, відпочинку та харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК5. Здатність до визначення принципів та характеру лікування, реабілітації та профілактики захворювань.

ФК6. Здатність до діагностування невідкладних станів.

- ФК7. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК8. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК9. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
- ФК10. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК14. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК15. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- ФК17. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК18. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК19. Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК21. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

1.4. Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН2. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- ПРН3. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- ПРН6. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
- ПРН8. Визначити необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН14. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.
- ПРН15. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- ПРН17. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення. Аналізувати епідеміологічний

стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових, так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики

ПРН18. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН19. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН24. Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи і безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціуму; вміти приймати рішення і нести за них відповідальність, ефективно працювати в команді.

2. Зміст практики

Тема 1. Основні принципи і організаційні заходи догляду за хворими. Догляд за хворими і його значення у лікувальному процесі. Загальний і спеціальний догляд за хворими терапевтичного профілю. Основні типи лікувальних установ. Структура приймального відділення. Структура терапевтичного відділення. Основні обов'язки молодшого медичного персоналу. Госпіталізація та санітарна обробка хворих. Деонтологія в роботі молодшого медичного персоналу. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму.

Тема 2. Види транспортування хворих. Перекладання хворого на ліжку. Використання функціонального ліжка. Техніка користування функціональним ліжком. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера та Сімса. Облаштування ліжка хворого. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворих. Допомога лежачому пацієнту під час заміни натільної білизни.

Тема 3. Основні професійні обов'язки молодшого та середнього персоналу. Особиста гігієна медичного персоналу. особиста гігієна пацієнтів. Вмивання та обтирання лежачих пацієнтів. Догляд за волоссям: миття, розчісування, стрижка та гоління. Догляд за очима: промивання, очні ванночки. Догляд за вухами: оброблення зовнішнього слухового ходу. Догляд за носовими ходами. Догляд за порожниною рота у важкохворих, огляд, зволоження, протирання, чищення зубів, полоскання. Догляд за статевими органами: підмивання, висушування. Догляд за шкірними складками з метою профілактики попрілостей. Проліжні: основа причина та фактори ризику їх виникнення. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості. Комплексна профілактика пролежнів. Догляд за шкірою за наявності пролежнів. Користування гумовим колом та противопрележневим матрасом.

Тема 4. Особливості догляду за тяжкохворими. Техніка підкладання металевого та гумового судна тяжкохворим. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам. Догляд за постійним сечовим катетером. Догляд за колостомаю. Клізми, техніка виконання різних видів клізми. Годування важкохворих. Харчування літніх пацієнтів, пацієнтів старшого віку. Поняття про реанімацію. Поняття про клінічну та біологічну смерть. Правила поводження з агонуючими пацієнтами. Правила поводження з трупом.

Тема 5. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних режимів. Прибирання приміщень. Види дезінфікуючих засобів. Приготування дезінфікуючих розчинів. Обробка підлоги, стін, поверхонь. Генеральне та поточне прибирання. Утилізація медичних відходів.

3. Структура практики

Назва теми	Кількість годин					
	всього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Основні принципи і організаційні заходи догляду за хворими. Догляд за хворими і його значення у лікувальному процесі. Загальний і спеціальний догляд за хворими терапевтичного профілю. Основні типи лікувальних установ. Структура приймального відділення. Структура терапевтичного відділення. Основні обов'язки молодшого медичного персоналу. Госпіталізація та санітарна обробка хворих. Деонтологія в роботі молодшого медичного персоналу. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму.	36	0	0	28	0	8
Тема 2. Види транспортування хворих. Перекладання хворого на ліжко. Використання функціонального ліжка. Техніка користування функціональним ліжком. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера та Сімса. Облаштування ліжка хворого. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворих. Допомога лежачому пацієнту під час заміни натільної білизни.	36	0	0	28	0	8
Тема 3. Основні професійні обов'язки молодшого та середнього персоналу. Особиста гігієна медичного персоналу. особиста гігієна пацієнтів. Вмивання та обтирання лежачих пацієнтів. Догляд за волоссям: миття, розчісування,стрижка та гоління. Догляд за очима: промивання, очні ванночки. Догляд за вухами:оброблення зовнішнього слухового ходу. Догляд за носовими ходами. Догляд за порожниною рота у важкохворих, огляд, зволоження, протирання, чищення зубів, полоскання. Догляд за статевими органами:підмивання, висушування. Догляд за шкірними складками з метою	36	0	0	28	0	8

профілактики попрілостей. Пролежні: основа причина та фактори ризику їх виникнення. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості. Комплексна профілактика пролежнів. Догляд за шкірою за наявності пролежнів. Користування гумовим колом та протипролежневим матрасом.						
Тема 4. Особливості догляду за тяжкохворими. Техніка підкладання металевого та гумового судна тяжкохворим. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам. Догляд за постійним сечовим катетером. Догляд за колостоמוю. Клізми, техніка виконання різних видів клізми. Годування важкохворих. Харчування літніх пацієнтів, пацієнтів старшого віку. Поняття про реанімацію. Поняття про клінічну та біологічну смерть. Правила поводження з агонуючими пацієнтами. Правила поводження з трупом.	36	0	0	28	0	8
Тема 5. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних режимів. Прибирання приміщень. Види дезінфікуючих засобів. Приготування дезінфікуючих розчинів. Обробка підлоги, стін, поверхонь. Генеральне та поточне прибирання. Утилізація медичних відходів.	36	0	0	28	0	8
Усього годин	180	0	0	140	0	40

3.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені

3.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Основні принципи і організаційні заходи догляду за хворими. Догляд за хворими і його значення у лікувальному процесі. Загальний і спеціальний догляд за хворими терапевтичного профілю. Основні типи лікувальних установ. Структура приймального відділення. Структура терапевтичного відділення. Основні обов'язки молодшого медичного персоналу. Госпіталізація та санітарна обробка хворих. Деонтологія в роботі молодшого медичного персоналу. Організація санітарно-	28

	гігієнічного та протиепідемічного режиму.	
2.	Тема 2. Види транспортування хворих. Перекладання хворого на ліжку. Використання функціонального ліжка. Техніка користування функціональним ліжком. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера та Сімса. Облаштування ліжка хворого. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворих. Допомога лежачому пацієнту під час заміни натільної білизни.	28
3.	Тема 3. Основні професійні обов'язки молодшого та середнього персоналу. Особиста гігієна медичного персоналу. особиста гігієна пацієнтів. Вмивання та обтирання лежачих пацієнтів. Догляд за волоссям: миття, розчісування,стрижка та гоління. Догляд за очима: промивання, очні ванночки. Догляд за вухами:оброблення зовнішнього слухового ходу. Догляд за носовими ходами. Догляд за порожниною рота у важкохворих, огляд, зволоження, протирання, чищення зубів, полоскання. Догляд за статевими органами:підмивання, висушування. Догляд за шкірними складками з метою профілактики попрілостей. Пролежні: основа причина та фактори ризику їх виникнення. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості. Комплексна профілактика пролежнів. Догляд за шкірою за наявності пролежнів. Користування гумовим колом та противопролежневим матрасом.	28
4.	Тема 4. Особливості догляду за тяжкохворими. Техніка підкладання металевого та гумового судна тяжкохворим. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам. Догляд за постійним сечовим катетером. Догляд за колостоמוю. Клізми, техніка виконання різних видів клізми. Годування важкохворих. Харчування літніх пацієнтів, пацієнтів старшого віку. Поняття про реанімацію. Поняття про клінічну та біологічну смерть. Правила поводження з агонуючими пацієнтами. Правила поводження з трупом.	28
5	Тема 5. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних режимів. Прибирання приміщень. Види дезінфікуючих засобів. Приготування дезінфікуючих розчинів. Обробка підлоги, стін, поверхонь. Генеральне та поточне прибирання. Утилізація медичних відходів.	28
	РАЗОМ	140

3.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Теми для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Основні принципи і організаційні заходи догляду за хворими. Догляд за хворими і його значення у лікувальному процесі. Загальний і спеціальний догляд за хворими терапевтичного профілю. Основні типи лікувальних установ. Структура приймального відділення. Структура терапевтичного відділення. Основні обов'язки молодшого медичного персоналу. Госпіталізація та санітарна обробка хворих. Деонтологія в роботі молодшого медичного персоналу. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму.	8
2.	Тема 2. Види транспортування хворих. Перекладання хворого на ліжку.	8

	Використання функціонального ліжка. Техніка користування функціональним ліжком. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера та Сімса. Облаштування ліжка хворого. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворих. Допомога лежачому пацієнту під час заміни натільної білизни.	
3.	Тема 3. Основні професійні обов'язки молодшого та середнього персоналу. Особиста гігієна медичного персоналу. особиста гігієна пацієнтів. Вмивання та обтирання лежачих пацієнтів. Догляд за волоссям: миття, розчісування,стрижка та гоління. Догляд за очима: промивання, очні ванночки. Догляд за вухами:оброблення зовнішнього слухового ходу. Догляд за носовими ходами. Догляд за порожниною рота у важкохворих, огляд, зволоження, протирання, чищення зубів, полоскання. Догляд за статевими органами:підмивання, висушування. Догляд за шкірними складками з метою профілактики попрілостей. Пролежні: основа причина та фактори ризику їх виникнення. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості. Комплексна профілактика пролежнів. Догляд за шкірою за наявності пролежнів. Користування гумовим колом та протипролежневим матрасом.	8
4.	Тема 4. Особливості догляду за тяжкохворими. Техніка підкладання металевого та гумового судна тяжкохворим. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам. Догляд за постійним сечовим катетером. Догляд за колостоמוю. Клізми, техніка виконання різних видів клізми. Годування важкохворих. Харчування літніх пацієнтів, пацієнтів старшого віку. Поняття про реанімацію. Поняття про клінічну та біологічну смерть. Правила поведження з агонуючими пацієнтами. Правила поведження з трупом.	8
5	Тема 5. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних режимів. Прибирання приміщень. Види дезінфікуючих засобів. Приготування дезінфікуючих розчинів. Обробка підлоги, стін, поверхонь. Генеральне та поточне прибирання. Утилізація медичних відходів.	8
	РАЗОМ	40

4. Методи навчання

4.1. **Практичні заняття:** робота у відділеннях стаціонару, відпрацювання практичних навичок.

5. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

5.1. **Поточний контроль:** оцінювання виконання практичних навичок.

5.2. **Підсумковий контроль:** залік.

5.3. Здобувач допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми, та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

5.4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційних задач, впевнено демонструє практичні навички

	під час догляду за хворим, обов'язків та організації роботи молодшого медичного персоналу, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційних задач, демонструє практичні навички під час догляду за хворим та організації роботи молодшого медичного персоналу, висловлює свою думку з теми заняття з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційних задач, демонструє практичні навички під час догляду за хворим та організації роботи молодшого медичного персоналу з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційних задач, не демонструє практичні навички під час догляду за хворим та організації роботи молодшого медичного персоналу.

5.5. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за практику складається на 50% з оцінки за поточну успішність та на 50% з оцінки за залік.

Середній бал за практику переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (100-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 100-бальну виконується за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності) x 20

5.6. Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка	Сума балів
Відмінно («5»)	90 - 100
Добре («4»)	74 - 89
Задовільно («3»)	60 - 73
Незадовільно («2»)	Нижче 60

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

5.7. Конвертація традиційної оцінки з практики та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

6. Методичне забезпечення

- Робоча програма виробничої практики
- Силабус
- Методичний посібник до практичних занять

7. Перелік питань до заліку

1. Догляд за хворими та його значення в лікувальному процесі.
2. Загальний та спеціальний догляд за хворими терапевтичного профілю.
3. Основні типи лікувальних установ.
4. Структура приймального відділення.
5. Основні обов'язки молодшого медичного персоналу
6. Санітарна обробка хворих.
7. Деонтологія в роботі молодшого медичного персоналу.
8. Транспортування хворих. види транспортування хворих.
9. Використання функціонального ліжка. Користування функціональним ліжком.
10. Зміна постільної та натільної білизни. допомога лежачому пацієнту.
11. Особиста гігієна пацієнтів. Догляд за шкірою. Вмивання та обтирання лежачих хворих.
12. Особиста гігієна пацієнтів. Догляд за волоссям (миття, стрижка, гоління)
13. Догляд за очима: промивання, очні ванночки.
14. Догляд за вухами та носовими ходами.
15. Догляд за порожниною рота у важкохворих.
16. Догляд за статевими органами та шкірними складками з метою профілактики попрілоостей.
17. Пролежні: основа причина та фактори ризику їх виникнення. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості. Комплексна профілактика пролежнів.
18. Догляд за шкірою за наявності пролежнів. Користування гумовим колом та протипролежневим матрацом.
19. Догляд за тяжкохворими. Техніка користування сечоприймача. Догляд за постійним сечовим катетером. Техніка підкладання металевого та гумового судна тяжкохворим
20. Клізми. Техніка виконання різних видів клізм.
21. Годування важкохворих. Харчування пацієнтів літнього віку.
22. Поняття про реанімацію. Правила поведження х агонуючими пацієнтами.
23. Правила поведження з трупом.
24. Поняття про клінічну та біологічну смерть.
25. Прибирання приміщень. Види дезінфекційних заходів.
26. Приготування дезінфікуючих розчинів.
27. Обробка підлоги, стін, поверхонь.
28. Утилізація медичних відходів.
29. Догляд за колостомою.
30. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних режимів.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
2. Догляд за хворими та сестринська справа; учебовий посібник / Якименко О.О., Кравчук О.Є., Себов Д.М., Антіпова Н.М., Олійник Д.А., Гріценко М.В під редакцією О.О.Якименко. – Бібл. студ. медика ОНМедУ.- Одеса - 2018 – 216 с.
3. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.
4. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 4-є вид., переробл. і допов. —К.: ВСВ “Медицина”, 2018. – 600 с.

Додаткова:

1. Нетяженко В.З., Шуліпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2013. - 591 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М.Бандура, І.В. Вібла та ін. - 5-е видання. – ВСВ «Медицина», 2019. – 496 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Наказ МОЗ України № 460 від 01.06.13 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій. [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
2. Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
3. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>.
4. Інтернет-ресурси з питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf.
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.
5. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
6. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
7. www.who.int – World Health Organization(Всесвітня організація охорони здоров'я)
8. <http://bma.org.uk> – British Medical Association (Британська медична асоціація)
9. www.ama-assn.org – American Medical Association (Американська медична асоціація)
10. <https://www.cdc.gov/>– Centers for Disease Control and Prevention (Центри з контролю і профілактики захворювань США)